

GAZETA POLSKA

Bukowiny

Видання громадської організації
«Чернівецьке обласне Товариство польської культури
ім. Адама Міцкевича»

Nr 154 (736)

Styczeń 2020 r.

Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

Pismo społeczne, gospodarcze i literacko-kulturalne

Obchody Bożego Narodzenia

w Pietrowcach Dolnych...

W Starej Hucie...

Okres Świąt Bożego Narodzenia, to czas pełen radości, piękna i magii, czas spełniania marzeń i okazywania sobie miłości, czas, kiedy wszyscy stają się dla siebie bardziej życzliwi.

w Pance...

6 grudnia obchodziliśmy przeżył dzień w naszej szkole, a mianowicie mikołajki. Nasz szanowny Święty Mikołaj zawitał w szkolne progi i dla każdego ucznia przyniósł przeróżne słodkości i owoce. Zanim jednak każdy otrzymał podarunek musiał przypomnieć wiele rzeczy, których się nauczył na lekcjach języka polskiego w ciągu roku. Każdy tego dnia był uśmiechnięty i miał bardzo dobry humor. Na koniec nauczycielka języka polskiego Pani Anela Jakimowycz wraz z uczniami podziękowała poważnemu gościowi za wizytę i zaprosiła Św. Mikołaja za rok na kolejne spotkanie.

Olga RUSNAK.

w Czerniowcach...

Ze świętami Bożego Narodzenia wiąże się wiele pięknych tradycji i zwyczajów. Jednym z nich jest odgrywanie inscenizacji o Bożym Narodzeniu zwanym Jasełkami. W świąteczną atmosferę wprowadzili nas uczniowie klas V-IX Polskiego Centrum Kulturalno-Oświatowego, którzy pod opieką nauczycieli języka polskiego, tańca i muzyki, przygotowali przepiękne przedstawienie jasełkowe.

Zaprezentowali je 16 grudnia, tradycyjnie w sali Gimnazjum № 3, przypominając w ten sposób wydarzenia, kiedy to w Betlejem narodziło się Boże Dzieciątko. Dzieci wcieliły się w role Maryi i Józefa, szukających noclegu i odrzuconych przez gospodarzy domów - mieszkańców Betlejem. Następnie zostali życzliwie powitani przez zwierzątek domowych, które zaprowadziły ich do stajenki. Gwiazda Betlejemka zaprowadziła taniec pasterzy i aniołów, oraz trzech króli przybywających złożyć pokłon Jezusowi narodzonemu w ubogiej stajence.

Nie ominięto też postaci okrutnego Heroda, z diabłem u boku i karzącą śmiercią, które wtrąciły króla do piekła, umiejętnie wcielone przez grupę taneczną i straszące małych widzów.

Uroku inscenizacji dodały kolędy śpiewane przez dzieci grupy wokalne, które napełniły wszystkich świąteczną radością i sprawiły, że poczuliśmy magię zbliżających się świąt.

Ciąg na str. 5

Промова Зеленського в Давосі

22 січня Президент України Володимир Зеленський виступив на економічному форумі в Давосі, розповівши про виклики, з якими зіткнувся сучасний світ.

– У ЦЬОМУ РОЦІ ФОРУМ об'єднав лідерів для обговорення важливого питання – згуртованого і стійкого світу. Яка найбільша загроза для згуртованого і сталого світу сьогодні? Це питання безпеки – як окремої людини, так і цілих країн і народів. Сучасний світ змінюється з реактивною швидкістю, яка перемістила нас у нову епоху – епоху *new normality*. Те, що вчора здавалося фантастикою, сьогодні стало реальністю. Але, на жаль, далеко не все в ній є позитивним, – наголосив Зеленський.

За його словами, торгові війни, перерозподіл територій, стрімке зростання військових бюджетів, сепаратистські рухи, вихід країн із попередніх міжнародних угод підривають віру людства і наводять на думку про те, чи не летить цей світ у прірву.

– Катаклізми стали для планети буденними, а потрясіння – звичкою для людства. І є ризик, що наступні покоління, страждаючи від кліматичних змін, перманентних конфліктів, бідності, обмеженого доступу до їжі, будуть дорікати кожному світовому лідеру за те, що був шанс домовитися, але так і не скористалися ним.

Як ніхто інший я знаю, про що зараз говорю. Тому що шостий рік у моїй країні йде війна. Шостий рік, як Росія анексувала у нас частину території. Незважаючи на тисячі сторінок міжнародного права і сотні організації, покликаних його захищати. Ось така у нас із вами *new normality*. Так, світ згуртувався довкола вирішення цих питань. Але чи достатньо українцям – загубилим і тим, хто втратив рідну домівку, – чи достатньо їм всесвітньої «стурбованості»? Цього мало, – наголосив Президент України.

Зеленський зазначив, що ситуація в Україні є одним із прикладів, які свідчать про те, що

сучасна архітектура світу вразлива і наявні інститути не завжди працюють так ефективно, як того вимагає час.

– Виклики, що стоять перед нами, українцями, мобілізують нас і змушують рухатися швидше, надихають робити неймовірне і неможливе. Ми програмуємо себе на позитивне мислення, на амбітні завдання. Яким, на вашу думку, є завдання для країни, яка втратила частину своєї території і далеко не найбагатшої на Старому континенті? Стати лідером. Так, стати лідером Східної і Центральної Європи, – зазначив глава держави.

Він наголосив, що для досягнення цієї мети Україна має сприятливі кліматичні умови, вигідне географічне положення, невичерпний аграрний та індустріальний потенціал, креативних і талановитих людей. «У нас поки немає тільки двох речей. Немає іншого варіанту, ніж бути успішними. Це – перше. І немає достатнього інвестування», – наголосив Президент.

Саме тому Зеленський закликав усіх стати акціонерами успіху нової України.

– Моя мета – щоб у підручниках поряд із кейсами Японії, Південної Кореї, Сінгапуру з'явилася Україна. Тому приєднуйтесь! Україна повинна стати інвестиційною Меккою Східної і Центральної Європи. Головним драйвером для економічного розвитку є можливість отримувати прибуток. І ми – одна з небагатьох країн, яка зараз дозволяє зрозуміти настільки високий дохід на інвестований капітал, – сказав він.

Зеленський переконаний, що Україна може досягти лідерства в Східній і Центральній Європі, незважаючи на відставання в розвитку за останні роки.

– Нова українська влада будує рівні правила гри для всіх, очищає судову систему, діджиталізує процеси, втілює життєво важливі реформи і ухвалює життєво важливі закони, – наголосив Президент України. Він відзначив проекти з ВЕФ, спрямовані на підтримку України, а також висловив надію на подальшу співпрацю.

– Ми готові говорити з великими західними інвесторами. І у нас є не тільки слова, але і серйозні пропозиції. Ми будемо захищати інвестиції. Підготовлена нова програма *Investment nanny*. Кожному інвестору, великій компанії, яка приведе в Україну 100 млн доларів, ми забезпечимо окремий контракт із державою. У вас буде менеджер, який говорить 5 мовами і буде доступний 24 години на добу, – розповів він, також пообіцявши податкові канікули.

Укрінформ.

Debata o przyszłości NATO

Trzeciego dnia pobytu na 50. Światowym Forum Ekonomicznym w szwajcarskim Davos Prezydent Andrzej Duda wziął udział w debacie na temat przyszłości NATO. Prezydent RP – przypominając, jak wiele Polsce dało członkostwo w NATO – opowiedział się za otwarciem drzwi do tej organizacji dla nowych członków. Zwrócił też uwagę na nowe współczesne zagrożenia dla bezpieczeństwa czyli możliwość wystąpienia ataków cybernetycznych. – Dziś do ataku nie jest potrzebna wielka armia. Wystarczy jeden doświadczony człowiek, wyposażony w nowoczesną infrastrukturę, by stworzyć niebezpieczeństwo dla instytucji, dla kraju, a nawet całego Sojuszu – zauważył.

ANDRZEJ DUDA spotkał się też z Sekretarzem Generalnym Organizacji Krajów Eksportujących Ropę Naftową OPEC Mohammedem Sanusi Barkindo, by omówić sytuację na Bliskim Wschodzie oraz w Wenezueli i jej wpływ na rynek surowców energetycznych.

Rozmówcy zgodzili się, że należy wzmoczyć wysiłki na rzecz deeskalacji napięcia i przede wszystkim utrzymania politycznej stabilności w państwach istotnych dla rynku ropy naftowej. Sekretarz Generalny OPEC zapewnił Prezydenta RP o podejmowaniu wszystkich niezbędnych kroków dla zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw oraz stabilności cen na rynku ropy naftowej.

Poruszono też kwestię sprawiedliwej transformacji w polityce klimatycznej. Mohammed Sanusi Barkindo podkreślił konieczność zachowania zrównoważonego rynku źródeł energii, który zachowuje różnorodność paliw i gwarantuje bezpieczeństwo energetyczne. W jego opinii zmiany klimatu nie są związane z konkretnymi źródłami energii, takimi jak węgiel czy ropa naftowa, ale z technologiami ich wykorzystania i o nich należy debatować.

Podczas dwustronnego spotkania z Sekretarzem Generalnym NATO Jensem

Stoltenbergiem omówiono nowe zadania dla Sojuszu Północnoatlantyckiego w obecnej sytuacji bezpieczeństwa globalnego i sojusznictwa w sferze militarnej, technologicznej oraz kwestię terroryzmu. Rozmówcy podkreślili znaczenie więzi transatlantyckiej oraz rozwoju zdolności wojskowych Europy wyłącznie jako elementu wspólnych zobowiązań sojusznicych w ramach NATO, co ma istotne znaczenie dla relacji UE z USA.

Spotkanie z szefową MFW Kristaliną Georgiewą poświęcone było sytuacji w globalnej gospodarce. Kristalina Georgiewa podkreśliła znakomitą kondycję polskiej gospodarki jako przykład odpowiedzialnego rozwoju na tle wyzwań dla stabilności ekonomicznej.

Rozmówcy skupili się przede wszystkim na Inicjatywie Trójomorza. Dyrektor Zarządzająca MFW zapewniła, że fundusz pozytywnie odnosi się do Inicjatywy, szczególnie jako narzędzia rozwoju połączeń infrastrukturalnych wspierających wspólny rynek oraz bezpieczeństwo ekonomiczne. Kristalina Georgiewa planuje udział w tegorocznym szczycie Trójomorza, który zaplanowano w Tallinie.

PAP.

Andrzej Duda spotkał się z prezydentem Ukrainy

Przed głównymi uroczystościami z okazji 75. rocznicy wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau prezydent Andrzej Duda spotkał z prezydentem Ukrainy Wołodymyrem Zelenskim.

Organizatorem uroczystości związanych z 75. rocznicą wyzwolenia obozu koncentracyjnego Auschwitz jest Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau. Honorowy patronat nad obchodami 75. rocznicy wyzwolenia nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz objął prezydent RP Andrzej Duda. W uroczystościach wzięli udział ok. 200 byłych więźniów obozu.

Andrzej Duda rozmawiał m.in. z prezydentem Ukrainy.

– Zaproponowałem prezydentowi Wołodymyrowi Zeleńskiemu, żebyśmy wspólnie uczcili pamięć żołnierzy ukraińskich i polskich, którzy w 1920 roku walczyli z nawałą bolszewicką – powiedział Andrzej Duda na konferencji prasowej. Prezydent skomentował także rozmowy dotyczące innych kwestii historycznych. – Cieszę się, że wiele elementów historycznych, które były w impasie do tej pory, teraz spokojnie i konsekwentnie jest przełamywanych – podkreślił Andrzej Duda jednocześnie zaznaczając, że podziękował prezydentowi Wołodymyrowi Zeleńskiemu, żebyśmy wspólnie uczcili pamięć żołnierzy ukraińskich i polskich, którzy w 1920 roku walczyli z nawałą bolszewicką – powiedział Andrzej Duda na konferencji prasowej. Prezydent skomentował także rozmowy dotyczące innych kwestii historycznych. – Cieszę się, że wiele elementów historycznych, które były w impasie do tej pory, teraz spokojnie i konsekwentnie jest przełamywanych – podkreślił Andrzej Duda jednocześnie zaznaczając, że podziękował prezydentowi Wołodymyrowi Zeleńskiemu, żebyśmy wspólnie uczcili pamięć żołnierzy ukraińskich i polskich, którzy w 1920 roku walczyli z nawałą bolszewicką – powiedział Andrzej Duda na konferencji prasowej.

Przywódcy obu państw podczas spotkania poruszyli także temat obecnej sytuacji na Ukrainie, a szczególnie na obszarze

obszarze okręgów Donieckiego, Ługańskiego i okupowanego Krymu. Prezydenci rozmawiali również o relacjach z Rosją. – Mówiłem panu Prezydentowi, że dla nas, dla Polski sprawa jest jednoznaczna. Żądamy przywrócenia prymatu prawa międzynarodowego w tym zakresie, zaprzestania naruszania norm tego prawa, powrotu do pełnej integralności terytorialnej Ukrainy – podkreślił Andrzej Duda dodając, że jest to „jednoznaczna postawa” strony Polskiej, a „Ukraina zawsze może na naszą jednoznaczność liczyć”.

Gotów jestem do odblokowania pozwoleń na prace poszukiwawcze na Ukrainie, a strona polska uporządkuje ukraińskie miejsca pamięci w Polsce – powiedział w sobotę prezydent Ukrainy Wołodmyr Zeleński po spotkaniu w Warszawie z prezydentem Andrzejem Dudą. Dodał, że zaproponował polskiemu prezydentowi zbudowanie na granicy Ukrainy i Polski «wspólnego memoriału pojednania».

Zaprzysiężony w maju prezydent Ukrainy Wołodmyr Zeleński składa w sobotę pierwszą oficjalną wizytę w Polsce. Na wspólnej konferencji prasowej Zeleński i prezydent Polski Andrzej Duda przekazali, że jednym z tematów ich rozmów była polityka historyczna.

– Ustaliliśmy, że odnowimy i zresetujemy dwustronną grupę roboczą, która będzie działała pod patronatem dwóch prezydentów: prezydenta Polski i prezydenta Ukrainy, by wszystkie ciemne plamy przeszłości nie przeszkodziły naszym narodom w budowaniu wspólnej, światłej przyszłości i ja bardzo, bardzo w to wierzę – powiedział Zeleński.

PAP.

Brexit stał się rzeczywistością

Norman Davies, autor słynnej książki „Boże igrzysko. Historia Polski”, spiera się ze swoją żoną Polką o to, który naród jest bardziej nierozumny: Brytyjczycy czy Polacy? Żona Daviesa twierdzi, że Polacy, ale on jest zdania, że Brytyjczycy. Utwierdziły go w tym spory wokół brexitu, jednego z najważniejszych wydarzeń w długich dziejach tej najstarszej demokracji w Europie.

A przecież konserwatywny premier brytyjski David Cameron wcale do tego nie dążył. Poparł referendum w sprawie wyjścia z Unii w przekonaniu, że Brytyjczycy z pewnością odrzucą ten ryzykancki – by nie rzec: awanturniczy – pomysł nacjonalistów. Cameron po prostu chciał wygrać wybory i umocnić swoją pozycję. Jednak jako przeciwnik brexitu realizował politykę, która do niego doprowadziła. Zachował się w sposób ryzykancki i otworzył bramę awanturnikom. Chciał wygrać, a przegrał Wielką Brytanię.

Wraz z formalnym wyjściem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej rozpoczyna się nowy rozdział brexitu – negocjacje umowy handlowej między Londynem a Brukselą. Dla Unii kluczowym elementem jest zgoda brytyjskiego rządu na przestrzeganie europejskich regulacji – od tego uzależnione ma być umożliwienie firmom z Wysp dostępu do europejskiego rynku.

Rząd Johnsona nie chce o tym słyszeć. – Nie ma potrzeby, by umowa o wolnym handlu zawierała zgodę [Wielkiej Brytanii] na unijne zasady w zakresie ochrony konkurencji, pomocy publicznej, ochrony socjalnej i środowiska ani niczego podobnego w większym stopniu niż vice versa – mówił Johnson.

Zródło:Wyborcza.pl

Spółeczność polska w historii Czerniowiec i Bukowiny

(na 30. rocznicę powstania Czerniowieckiego Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza)

(Ciąg dalszy z Nr 152-153, grudzień 2019 r.)

Wszelchna pomoc materialna i moralna oraz wsparcie ze strony Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” (Warszawa) umożliwiła przeprowadzenie remontu generalnego oraz rekonstrukcję pomieszczeń przed 100. rocznicą założenia Domu Polskiego. Miasto otrzymało jeszcze jedno wyposażone centrum kulturalno-oświatowe. Pracami remontowymi od końca 2000 r. zajmowali się członkowie Towarzystwa, a mianowicie Michał Klusyk, Zbigniew Kmieć, Sergiusz Janes, Władysław Kmieć, Włodzimierz Drozd. Sprawował nadzór nad pracami budowlanymi p. Illa Kmieć, przy bezpośrednim organizacyjnym wsparciu Prezesa Towarzystwa. Kobiety po kolei gotowały obiady. Koordynowały te prace Adela Grymska i Gizela Dziadek. W 2002 r. po rekonstrukcji generalnej Domu Polskiego w Czerniowcach Towarzystwo i społeczność miasta uroczystie obchodzili 100. rocznicę DP.

W świątecznych obchodach złożyli gratulacje solenizantom wiceprzewodniczący administracji obwodowej p. Franc Fedorowicz, burmistrz miasta p. Mykoła Fedoruk, kierujący sprawami Rady obwodowej p. Mykoła Dowbysz, wice dyrektor „Wspólnoty Polskiej” p. Barbara Rud (Warszawa), delegacja z oddziału „Wspólnota Polska” w Krakowie, delegacja Prezydenta miasta partnerskiego Konina, delegacja Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie na czele z jej Prezesem p. Emilią Chmielową, dyrektor Międzynarodowego festiwalu „Bukowińskie Spotkania” p. Zbigniew Kowalski, delegacja Związku Polaków Rumunii na czele z p. Stanisławą Jakimowską, dziekan Wydziału Historii Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego prof. Jurij Makar. Było ogłoszone pozdrowienie Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej prof. Longina Pastusiaka, Prezydenta Piły p. Zbigniewa Kosmatki, Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej we Lwowie p. Krzysztofa Sawickiego, zarządu Towarzystwa „Wspólnota Bukowińska” (Zielona Góra), prezesów kulturalno-narodowościowych Towarzystw obwodu – ukraińskiej „Proswity”, rumuńskiego, żydowskiego, niemieckiego. W programie koncertowym oprócz zespołów Towarzystwa wystąpił znany duet w składzie Ludmiła i Pawła Czubotowów, Zastępcy artyści Ukrainy Iwan Derda oraz Wasyl Pyndyk.

Z okazji 100-lecia Domu Polskiego (2002 r.) Towarzystwo otrzymało osobiste pozdrowienie i Błogosławieństwo Ojca Świętego Jana Pawła II z jego własnoręcznym podpisem.

W Czerniowcach, z początkiem działalności Towarzystwa został odrodzony i przez pewien czas działał chór „Lutnia” (kierownik – Michał Makłowicz, koncertmistrz Jadwiga Kuczańska), cieszyli miłośników polskiej piosenki trio „Gloria”

w składzie Franciszki Ganziuk, Jadwigi Swirgun oraz Ireny Manyk, powstało trio młodzieżowe „Agape” w składzie Lilii Pyndyk, Jany Pukajewicz oraz Mariany Czajki. A dalej rozpoczął działalność zespół folklorystyczny „Echo Prutu”, obecnie jako Zastępcy dla Kultury Polskiej. Jego założycielem i pierwszym kierownikiem był Stanisław Tomasz, który również został

Niedzielną, kierownik artystyczny Pani Łucja Uszakowa, choreograf Pani Halina Prowalska, kierownik wokalny Pani Alła Zubczuk oraz „Dolinianka” (Stara Huta, kierownik Pani Regina Kałuski). Zespoły stale występują na festiwalach w Polsce, Rumunii, Austrii, Węgrzech, Włoszech, Niemczech i, oczywiście, na Ukrainie.

Ważnym elementem w działalności Towarzystwa jest promowanie języka ojczystego przez odrodzenie szkolnictwa polskiego w miejscowościach, gdzie mieszkają Polacy. Przy Gimnazjum Nr.3 w Czerniowcach została stworzona przez Ludwika Markulaka i jego córki Łucji Uszakowej Polska Szkoła Niedzielną. Teraz to Polskie Centrum Kulturalno-Oświatowe, gdzie prowadzi naukę języka polskiego, z elementami geografii historii i kultury polskiej, wychowanka Pani Łucji Uszakowej – Maryna Łysiuk. Język polski jest wprowadzony do programu w szkołach państwowych we wsiach Panka (była nauczycielką Pani Anna Kysełyczuk, obecnie Olga Rusnak), Stara Huta (nauczyciel Pan Tomasz Kałuski), Dolne Piotrowce

wyróżniony nagrodą RP Zastępcy dla kultury Polski. Obecnie chórem kieruje p. Lilia Pyndyk, wiceprezes zarządu do spraw kultury. Zespół wykonuje pieśni w różnych językach: polskim, ukraińskim, rumuńskim, żydowskim, niemieckim oraz węgierskim, propagując, przez to tolerancję bukowińską oraz wielokulturowość. Wykładowca Katedry Muzycznej Uniwersytetu Irena Manyk, założyła młodzieżowy zespół „Bukowińskie Kolory”.

W tej chwili w Towarzystwie działa 6 zespołów folklorystycznych: Zastępcy dla Kultury Polskiej zespół Górali Czadeckich „Wianeczek” ze wsi Dolne Piotrowce (kierownik Pani Maria Malicka), w/w Zastępcy dla Kultury Polskiej zespół folklorystyczny „Echo Prutu” (Czerniowce), młodzieżowy zespół „Bukowińskie Kolory” (założyciel zespołu i pierwszy kierownik pani Irena Manyk. Obecnie zespołem kierują doc. Katedry Muzycznej Zoja Sofronij). Powstały również zespoły folklorystyczne „Dolina Siretu” (kierownik Pani Walentyna Wysznjak, Tereblecz), Zastępcy dla Kultury Polskiej dziecięce zespoły – „Kwiaty Bukowiny” (Czerniowce, Polska Szkoła

(nauczycielki Liwia Gawluk i Anna Koman. W tej chwili aktywnie działa przy Kościele szkoła, gdzie uczy polskiego Błażena Malicka. W 2009 roku rozpoczęto naukę języka polskiego w Storożyniu, która odbywała się z przerwami (nauczyciel Pan Michał Hryziuk). Oprócz tego język polski wprowadzono na Wydziale Filologicznym i Historycznym CzNU im. Jurija Fedkowycza oraz na Wydziałach Geograficznym, Ekonomicznym, Instytucie Biologii i Chemii. Młodzież studencka pogłębia swoją wiedzę z zakresu języka polskiego na kursach przy Domu Polskim. Wspólnie z Uniwersytetem powołano w 2007 r. centrum „Szkoła Wschodnia Studiów Polskich imienia Antoniego Kochanowskiego”. Na jego czele stanął Prezes Towarzystwa doc. Władysław Strutyński. Studenci Uniwersytetu odbywają Letnie Szkoły Języka, Kultury i Historii Polski na uczelniach w Lublinie, Łodzi, Przemyślu, Słupsku, Krakowie.

W 2007 r., po trzech latach dyskusji pomiędzy Zarządem Głównym Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza a kierownictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” odbyło się naprawdę historyczne wydarzenie. Bukowińska społeczność otrzymała odrodzone czasopismo Towarzystwa „Gazetę Polską Bukowiny”, która kontynuuje tradycję założone przez „Gazetę Polską” jeszcze w 1883 r.

Analizując działalność Towarzystwa nie sposób nadmienić wszystkiego co było zrobione, przez TKP im. A. Mickiewicza. W kolejnych artykułach przywrócimy w pamięci najbardziej, naszym zdaniem, znaczące wydarzenia, które miały miejsce w rozwoju polonijnego ruchu na Bukowinie.

Doc. Władysław STRUTYŃSKI,
Prezes Zarządu Głównego
Obwodowego Towarzystwa
Kultury Polskiej im. A. Mickiewicza.

Gratulacje!

Akademik Międzynarodowej Słowiańskiej Akademii Nauk, Ukrainskiej Akademii Wiedzy Historycznej, Ukrainskiej Wolnej Akademii Nauk USA oraz Ukrainskiej Akademii Nauk Politycznych, Zasłużony dla Nauki i Techniki Ukrainy, wieloletni dziekan Wydziału Historii, Politologii oraz Stosunków Międzynarodowych Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Juria Fedkowycza

Jurij MAKAR

obchodzi w tym roku swój jubileusz.

JURIJ MAKAR urodził się 4 lutego 1935 roku w wiosce Nowosiółki powiatu Tomaszowskiego województwa Lubelskiego w Polsce, na historycznej ziemi Chełmszczyzny. Wiosną 1945 r. rodzina pana Jurija została deportowana do ZSRR. Po ukończeniu studiów w Wyższej Szkole Kultury Fizycznej we Włodzimierzu Wołyńskim dostał się na studia zaoczne Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki, gdzie wykształcił się na historyka.

Od 1957 r. pracował jako nauczyciel we Lwowie, w latach 1962-1971 był dyrektorem ogólnokształcącej szkoły średniej w Czerwonogrodzie. Po obronie pracy doktorskiej w 1971 r. pan Jurij według wyniku konkursu trafił do Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego na Wydział Historyczny, i objął stanowisko najpierw starszego wykładowcy, a następnie dziekana Wydziału Historycznego. W 1989 r. Jurij Makar obronił pracę habilitacyjną.

Dorobek naukowy pana Makara stanowi ponad 500 publikacji, w tym, monografie naukowe, podręczniki oraz rozprawy naukowe. Członek kolegium redakcyjnego kilkunastu ukraińskich i zagranicznych wydawnictw. W 1996 r. został założycielem «Наукового вісника Чернівецького університету. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини». Zapoczątkował wydanie czasopisma naukowego Katedry Stosunków Międzynarodowych od początku 2000 r. pod tytułem «Історико-політичні проблеми сучасного світу». Pracuje jako współredaktor znanego czasopisma «Український історик», członek kolegium redakcyjnego wydań «Public Voice» (USA), «Limes» (Polska).

Za wieloletnią działalność naukową został uhonorowany wieloma państwowymi nagrodami, w tym, orderem «Zasługi» III st., honorowym tytułem «Zasłużony dla nauki i techniki», trzema wyróżnieniami honorowymi oraz orderami «Za osiągnięcia w nauce». Posiada tytuł Honorowy Profesor Uniwersytetów – Czerniowieckiego, Wołyńskiego, Rzeszowskiego (Polska) oraz Honorowego Doktora Uniwersytetu Przykarpatskiego (Iwano-Frankiwska).

Od 1975 r. do 2002 r. pan Makar zajmował stanowisko dziekana Wydziału Historycznego, który później został rozszerzony, zawdzięczając jego inicjatywie, i nazwany Wydziałem Historii, Politologii oraz Stosunków Międzynarodowych. Przy pomocy pana profesora wydział ma dzisiaj mocną bazę naukową, łączy w sobie różne katedry i specjalizacje, nadaje możliwość praktyki międzynarodowej i ma nawiązane kontakty z wieloma uniwersytetami po całym świecie. Na wydziale pracują dwie rady zajmujące się obroną prac doktorskich i habilitacyjnych. Od lat 70. naukowcy uniwersytetu według inicjatywy Jurija Makara zaczęli współpracować z kanadyjskimi uniwersytetami, za czasów Niepodległej Ukrainy – z wieloma uniwersytetami w Polsce. Wspierając młode umysły pan profesor wzbogacił naukę również o setki młodych naukowców, doktorów nauk. Jego osobistym naukowym dorobkiem są liczne artykuły naukowe oraz monografie o istotnym znaczeniu naukowym.

Składamy najserdeczniejsze życzenia z okazji 85. urodzin i życzymy dostojnemu Jubilatowi przede wszystkim zdrowia, wszelkiej pomyślności i sukcesów w naukowej oraz społecznej działalności.

Grono Wydziału Historii, Politologii oraz Stosunków Międzynarodowych Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. J. Fedkowycza,
Zarząd oraz członkowie Obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. A. Mickiewicza.

Obyczaje bożonarodzeniowe w Pietrowcach Dolnych

W piękny grudniowy sobotni popołudniowy dzień przed Bożym Narodzeniem polska społeczność zebrała się w skromnym wiejskim pięknie udekorowanym klubie w Pietrowcach Dolnych na Arszy, aby spotkać się z Konsulem Generalnym RP w Winnicy panem Damianem Ciarcińskim. Na spotkanie przybyli również goście z Telewizji Polskiej TVP Polonia Wschód na czele z panią Grażyną Orłowską-Sondej.

DLA NAS POLAKÓW z Pietrowiec Dolnych, to było wielkie przeżycie: spotkanie z Panem Konsulem RP, ekipą telewizyjną i okres Bożego Narodzenia. W pierwszej połowie dnia odbyły się rozmowy kwalifikacyjne na Kartę Polaka Konsula Generalnego RP Damiana Ciarcińskiego z Polakami z Korczesz, Pietrowiec Górnych i Arszy. Po owocnej pracy odbyło się wspólne spotkanie z mieszkańcami naszej wsi oraz sąsiednich.

Tym razem przedstawiliśmy tradycje Świąt Bożego Narodzenia, które zostały nam przekazane z pokolenia na pokolenie, od naszych pradziadków i pielęgnowane przez naszych rodziców. Jesteśmy dumni, że nasi przodkowie zachowali to, co najcenniejsze dla nas: w tak trudne czasy komunistyczne nie stracili wiary w Boga, ojczystego języka, polskich obyczajów i tradycji. Pietrowce Dolne są prawdopodobnie najbogatsze w różnorodne tradycje i obyczaje, do dziś tu zachowano bogactwo tradycji ludowych, związanych ze Świątami bożonarodzeniowymi. Pamiętając słowa Jana Pawła II „...nie wolno nam zapomnieć kim jesteśmy i gdzie są nasze korzenie, chcieliśmy zupełnie pokazać gościom zachowane świąteczne tradycje oraz nauczyć maluchów ich pielęgnowania.

Po krótkim czasie udaliśmy się do świetlicy, przywołując świąteczną atmosferę przez obejrzeniem inscenizacji Jasełek.

WIGILIJNY PORANEK. Chodzenie chłopaków „po pałażniczkach”. Dobrym zwyczajem jest, że w wigilię w dom pierwszy ma wejść mężczyzna, bo przynosi szczęście. Dlatego mężczyźni w tym dniu są bardzo oczekiwani w każdym domu. Chłopaki wnoszą, darują pałażniczkę „zielone drzewko”, a gospodyni domu wynagradza ich, dziękując za trud słodyczami, jabłkami, a zamożni gospodarze nawet monetami.

Dalej trwają przygotowania do wspólnego wigilijnego stołu. Była pałażniczka, ubrana cukierkami, jabłkami, miodowniczkami i nawet własnoręcznie robionymi zabawkami. Siano na stole, pod białym obrusem i pod stołem, dwanaście postnych potraw, kołacz, miód i opłatek, postne knysze z makiem i nawet talerz dla niespodziewanego gościa. Przed wieczerzą zasiadł z nami Konsul Generalny RP w Winnicy Damian Ciarciński. Odmówiono modlitwę, następnie – dzielenie się opłatkiem, składanie życzeń, koledowanie i wróżby dziewczyn. Potem pasterka.

Poranek Bożego Narodzenia. Mama przynosi ze studni świeżą wodę, „okraik knysza” (kęs chleba), specjalnie odłożonego z wigilijnego stołu, namaszcza miodem, do wody wrzuca się moneta i tym wszystkim członkowie rodziny umywają się. Woda – to źródło życia, chleb – dostatek, miód – piękność, a moneta „grajcar” – zdrowie. To wróży, że przez cały rok wszyscy będą zdrowi, piękni i żyć będą w dostatku. Od rana za świątecznym stołem zbiera się cała rodzina, ponownie dzieli się opłatkiem, kosztują świąteczne smakołyki i dzieci w pośpiechu udają się „po kropieniu”. Z zielonych gałązek jedliczki robią małe miotłki „kropidła” i przed wejściem w dom stawiają na nich śnieg lub maczają w wodzie i, winszując (składają życzenia), kropią mieszkanie, za co otrzymują nagrodę.

Po Mszy Świętej zbierają się grupy „po koledzie”. W Pietrowcach koledują wszyscy:

dzieci, młodzież i dorośli zwani „bratkami”. Po koledzie chodzą chłopcy i dziewczynki od domu do domu. Ich koledowaniu nie ma końca. Młodzież, nieżonaci chłopcy, wyruszają po koledzie najpierw do dziewcząt, a potem każdy zaprasza do swego domu. Najpierw koledują, winszując, a potem poczęstunek, zaproszenie do stołu i tańce. I tak aż do białego rana.

NAJWAŻNIEJSZĄ KOLEDĄ w Pietrowcach Dolnych jest koleda „Bratków”. Bratki mają zawsze pierwszeństwo. Im wszędzie ustępują inni kolednicy – dzieci i młodzież. Bratki mają obowiązek odwiedzenia każdej katolickiej rodziny, każdego bez wyjątku domu, chodzić od „złóbeczka do złóbeczka”. Wybiera się „kałfa”, który rozpoczyna i kończy koledę, odpowiada za zbiór pieniędzy, u niego jest dzwoneczek i on decyduje, ile czasu można przebywać w tym czy innym domu. Kałfa pierwszy wchodzi w dom, dzwoniąc,

ksiądz proboszcz Roman Łyszak z Dawiden razem z parafianami, nasz miejscowy klerik Kazimierz Wawrycz, liczni przedstawiciele Górnych Pietrowiec i Korczesz, przewodniczący rady wiejskiej pan Georghij Fedorean.

Po zakończeniu pierwszej części imprezy gospodarz święta – ksiądz proboszcz Adam Bożek odmówił modlitwę i poświęcił opłatki. Wspólne dzielenie się opłatkiem jest symbolem pokoju, miłości, przyjaźni i okazją do złożenia sobie nawzajem najszczerzych świątecznych życzeń, oraz przebaczenia win.

PO WSPÓLNYM DZIELENIU się opłatkiem uwrażliwiony Konsul Generalny RP w Winnicy Damian Ciarciński podziękował za zaproszenie i złożył wszystkim świąteczne

ożnajmuje koledników o rozpoczęciu i końcu koledy. Bratki są wszędzie oczekiwani, gaździna zaprasza do stołu, częstuje najlepszymi stawami, gorioleczkom, a gospodarz płaci koledę.

Po zakończeniu koledy kałfa razem z bratkami, którzy „wytrzymali” do końca i nie pogubili się, zbierają się u kogoś w domu i robią rachunek, liczą zebrane pieniądze i oddają kościelnemu na potrzeby kościoła.

Pomimo koledowania dzieci, młodzieży i bratków w ten piękny wieczór z koledą do nas zawiązał rumuński dziecięcy zespół „Mugurel” pod kierownictwem Natalii Bałan, który zaprezentował widom piękny zwyczaj folkloru rumuńskiego: powinszowanie, rumuńską koledę i taniec. Nie zabrakło i miejscowego Polonijnego Folklorystycznego Zespołu Goralii Czadeckich „Wianeczek”, w ich wykonaniu brzmiały piękne koledy w języku polskim, ukraińskim i rumuńskim.

W świętowaniu udział wzięli także

zyczenia. Wszyscy obecni zaśpiewali dla Konsula oraz dla wszystkich przybyłych gości z Polski i z sąsiednich wiosek tradycyjnie po pietrowiecku „Sto lat” w języku polskim, ukraińskim i rumuńskim. Następnie wszystkich zaproszono do świątecznego stołu, gdzie była okazja skosztować pietrowieckie smakołyki. Prawie do północy brzmiały koledy. Pani Grażyna Orłowska robiła wywiady, filmowała tradycyjne pieśni i koledy zespołu „Wianeczek” i razem z Panią Natalią Muzyką i Bożeną Sołęk, wolontariuszkami Fundacji Studio Wschód, rozdawali paczki i słodycze, z trudem przewiezione przez granicę. A za chwilę, w świątecznym nastroju uczestnicy imprezy powrócili do domu, aby tam już przez kilka dni cieszyć się razem ze swoją rodziną z przyjścia na świat Dzieciątka Jezus.

BYŁ TO PIĘKNY WIECZÓR wypełniony we wzruszające chwile, który na długo pozostanie w pamięci mieszkańców wsi. Jego sukces jest wynikiem ścisłej współpracy. My wpływamy na dzieci, zaszczepiamy w nich wiarę, tradycje rodzinne, religijne oraz narodowe. I te tradycje należy pielęgnować i podtrzymywać.

Maria MALICKA,
Prezes wiejskiego Towarzystwa
Kultury Polskiej im. A. Mickiewicza
w Pietrowcach Dolnych.

Obchody Bożego Narodzenia

W Starej Hucie...

ZGODNIE Z WIELOLETNIĄ TRADYCJĄ 24 grudnia w starohuckiej szkole wspólnym kolędowaniem i dzieleniem się opłatkiem rozpoczęliśmy obchody Świąt Bożego Narodzenia. Uczniowie szkoły pod kierownictwem Mariany Czokan przygotowali scenkę teatralną „Starohucka Wigilia”, w której przedstawili miejscowe zwyczaje związane z tym wyjątkowym wieczorem.

Wspaniała dekoracja (wykonana z autentycznych przedmiotów, naczyń i ozdób), gwarowe dialogi, kostiumy, dbałość o szczegóły oraz tradycyjne kolędy (kierownik muzyczny Regina Kałuski) sprawiły, że mogliśmy poczuć magię Świąt Bożego Narodzenia, siłę i piękno starohuckich tradycji. Uroczystemu dzieleniu się opłatkiem przewodniczył proboszcz parafii w Starej Hucie ksiądz Janusz Gnat. Na zakończenie święta pod szkolną choinką uczniowie starohuckiej szkoły znaleźli tradycyjne słodkie prezenty bożonarodzeniowe, za które składamy serdeczne podziękowania sponsorom: Konsulatowi Generalnemu RP w Winnicy oraz Obwodowemu Towarzystwu Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza w Czerniowcach.

Tomasz KAŁUSKI.
Zdjęcia: ks. Janusz GNAT.

w Pance...

w Czernjowcach...

Ciąg ze str. 1

NAJSERDECZNIEJSZE wyrazy wdzięczności za wspaniałe słodkie prezenty chcielibyśmy złożyć Konsulatowi RP w Winnicy, oraz Obwodowemu Towarzystwu Kultury Polskiej im.

A. Mickiewicza, a mianowicie panu prezesowi Władysławowi Strutyńskiemu w imieniu uczniów i ich rodziców.

Marysia ŁYSIUK.

w Pietrowcach Dolnych...

Ciąg ze str. 1

STAŁO SIĘ JUŻ tradycją, że w Pietrowcach Dolnych corocznie odbywają się Jasełka. W tegorocznych Jasełkach udział wzięły dzieci, które uczą się języka polskiego przy kościele pw. Przemienienia Pańskiego wraz z nauczycielami i dołożyły wiele starań, aby tegoroczne przedstawienie wprowadziło nas w piękną atmosferę Świąt Bożego Narodzenia.

Na przedstawienie przybyli rodzice dzieci, członkowie rodzin, sąsiedzi, rumuńscy przyjaciele, niemal cała wioska. Mali aktorzy zaprezentowali tradycyjną historię narodzin Jezusa Chrystusa.

Na rozpoczęcie Jasełek pojawiło się mnóstwo aniołów ze świecami w ręku, którzy swoim występem i strojami zauroczyli widzów. Jest tu i Święta Rodzina – Boża Rodzicielka z Dzieciątkiem Jezus, i Święty Józef. Przed obliczem narodzonego Syna Bożego stanęli

również pastuszkowie i Trzej Królowie, przychodzący z darami. Dzieci pięknie odgrywały swoje role i śpiewały kolędy. Ich gra była pełna szczerości i ciepła. Jasełka wywołały wiele emocji. Widzowie byli zachwyceni występem małych aktorów i nagrodzili ich owacjami.

Kolejny raz okazało się, że takie wspólne spotkania, emocje i przeżycia zbliżają ludzi, a dzieciom pokazują, jak ważna jest tradycja Świąt Bożego Narodzenia i jak rodzinne jest to święto.

Na zakończenie spotkania miłym akcentem dla dzieci były słodkie upominki Mikołajkowe przekazane przez Konsulat Generalny RP w Winnicy z ramienia Damiana Ciarcińskiego, oraz prezesa obwodowego TKP im. A. Mickiewicza pana Władysława Strutyńskiego.

Składamy Państwu wyrazy wdzięczności.

Maria MALICKA.

«Od Bożego Narodzenia do Jordanu»

W skansenie odbył się festyn folklorystyczno-etnograficzny o podobnej nazwie

Z całego obwodu czerniowieckiego zjechały się do Czerniowiec zespoły folklorystyczno-etnograficzne, żeby zaśpiewać kolędy, szczeniaki i piosenki jordańskie, pokazać Małankę, zagrać i zatańczyć tańce ludowe oraz przedstawić barwne kostiumy.

– W tym roku zebrali się najlepsi amatorzy z różnych miejscowości naszego obwodu, żeby zademonstrować ciekawostki tradycyjnej kultury bukowińskiej, – podsumował imprezę dyrektor Centrum Kształcenia Metodycznego Kultury Bukowiny, zasłużony dla kultury Ukrainy Mykoła Szkriblak.

– Chrystus się ochrzcił! – donosiło się zewsząd w uroczystej atmosferze muzeum pod gołym niebem.

– W Jordan rzec! – brzmiała odpowiedź.

Dwadzieścia pięć amatorskich zespołów, duet «Pisanka» – artyści zasłużeni dla kultury ukraińskiej - Oksana Sawczuk i Iwan Kawaciuk – stworzyli niepowtarzalną świąteczną bożonarodzeniową atmosferę w Czerniowieckim skansenie, gdzie się odbywał festyn. Każdy chętny mógł się dołączyć do interesującego programu wydarzeń tak szerokiego zasięgu. W czarującej atmosferze muzeum odmówiono wspólną modlitwę i poświęcono wodę przy wejściu do cerkwi św. Mikołaja, znajdującej się na terytorium muzeum; brzmiały bożonarodzeniowe kolędy i szczeniaki «Нова радість стала»; «Bukowińska pereberija», odtwarzano tradycje Wodochreszcza (chrztu Pańskiego), teatralizowane przedstawienie «Oj ciesz się ziemio, Syn Boży się narodził» na głównej scenie muzeum; wystawa bożonarodzeniowych kompozycji o

bukowińskim kolorystyce; warsztaty dla dzieci z malowania kartek świątecznych.

Najserdeczniejsze podziękowania organizatorom imprezy – Czerniowieckiej Radzie Obwodowej, Czerniowieckiej

Obwodowej Administracji Państwowej, Centrum Kształcenia Metodycznego Kultury Bukowiny, Czerniowieckiemu Obwodowemu Muzeum Architektury Ludowej – za niezrównaną atmosferę, za

poczucie duchowej jedności w zachowaniu tradycji ludowych, które zostawiły głęboki ślad w sercu każdego, kto odwiedził skansen w tym dniu.

Maria KONDURACKA.

„Małanka-2020”

OBCHODY MAŁANKI na Bukowinie odbywają się corocznie 13 stycznia. Mówi się, że ta tradycja sięga korzeniami jeszcze do czasów poprzedzających chrześcijaństwo. Wręcz dokładne badanie tego pytania zostawmy historykom. A my musimy przyznać, że w ciągu ostatnich lat odrodzenie małankowania nabyło szerokiej populaności. Dzisiaj służy do zjednoczenia bukowińczyków wokół ludowych tradycji i folkloru. Udowodnieniem tego jest corocznie organizowany Bukowiński Festiwal „Małanka”.

W tym roku w samym sercu Bukowiny, w prastarych Czerniowcach odbył się VIII Folklorystyczny Festiwal Etnograficzny „Małanka 2020”. W nim wzięło udział 30 zespołów z Ukrainy, Rumunii oraz Słowenii. Natomiast bukowińczycy stanowili większość – prawie ze wszystkich rejonów Bukowiny. Oprócz tego, zademonstrować tradycje ze swoich terenów przyjechali małankowcy z Tarnopola i Chmielnickiego.

Od samego rana do Czerniowiec zaczęły zjeżdżać się uczestnicy i goście

festiwalu. Z tego powodu na głównych ulicach miasta został wstrzymany ruch drogowy. Mieszkańcy miasta, jak również i goście całymi rodzinami razem z dziećmi podążali do placu Filharmonii. Właśnie na tym miejscu wzniesiono scenę dla

występów uczestników i ogłoszenia wyników konkursu. Zespoły wchodziły do miasta po kolei jeden po drugim, ciągnąc się od ulic Zańkowieckiej i Hołownej, aż do samego śródmieścia. Zdumiewały widzów zarówno fantastycznie wykonanymi kostiumami, jak i ciekawie ozdobionymi samochodami na kształt statku Piratów, gigantycznej Myszy czy Wieloryba. Dopisywała każdemu zespołowi również pewna muzyka, dokładnie dobrana, zachęcająca porwać do tańca wszystkich chętnych. Po obydwie strony każdej ulicy i placu, gdzie jechały zespoły stały tłumy widzów, każdy filmował korowód, albo próbował zrobić zdjęcie z jego uczestnikami.

Plac Filharmonii, Plac Teatralny, Plac Soborny, Plac Centralny, ulica Zańkowiecka, ul. Kotlarewskiego, ul. Franki, ul. Hołowna wypełniały się powoli tłumem widzów i występujących, wszędzie panował hałas i hucznie brzmiąca

do tej zabawy. Za nimi maszerowali zgrabni oficerowie z panienkami, trochę dalej w kółku tańczyły niedźwiedzie.

Na horyzoncie pojawiają się dziwaczne, olbrzymie konstrukcje. Najpierw widzimy symbol Roku 2020 – Szczura. Żeby „królewski” ogon, wiszący z boku, się nie pobrudził, gospodarze przyrządzili małe kółko. Następnie bajeczna pułapka na myszy z ruchliwymi myszkami w środku, dzik z ostrymi kłami, olbrzymi orzeł, który macha uroczomionymi przez specjalny system skrzydłami, dalej jeszcze większy Wieloryb, Słoń indyjski, trombiący na wszystkie strony, a za nim gigantyczna biała Nutria. Biały Niedźwiedź, idący dalej z tańczącymi wokół Eskimosami, rzycał niezadowolony z powodu braku śniegu i nadmiernie ciepłej, słonecznej zimy. Uczestnicy ze Słowenii również mieli na sobie kostiumy niedźwiedzi, ale one wyróżniały się przede wszystkim wieloletnią historią – półtora wieku, unikatowością i barwnym wyglądem. Każdy chciał z nimi zrobić zdjęcie na pamiątkę. Widzów rozbawił wesoły taniec przy akompaniamencie małych dzwoneczków przywiązanych wokół pasa. Mówiono, że w taki sposób oni odpędzają od ludzi i ich mieszkań złe duchy...

Wieczorem na placu Filharmonii tradycyjnie odbyło się ogłoszenie wyników konkursu „Małanka 2020”. W eliminacji „Małanka Tradycyjna” I miejsce zdobył zespół ze wsi Horbowo rejon Hercajewski, II miejsce folklorystyczny zespół „Małanka Suchowerchiwska” z Kicmańskiego rejonu, oraz III miejsce – zespół ze wsi Buzowycia, rejon Kelmenecki.

W nominacji „Pereberija” widzowie oddali swe głosy dla „Białego Niedźwiedzia i brusnyckich Eskimosów” z Kicmańskiego rejonu, którzy otrzymali I miejsce, oraz nagrodę pieniężną – 50 000 hrn. II miejsce zyskał zespół „Słoń z Pesji” i nagrodę – 30000 hrn ze wsi Czahor, rejon Hłybocki, a III miejsce, oraz – 20 000 hrn zabrała ze sobą gigantyczna Nutria ze wsi Horbowa, rejon Hercajewski.

Tegoroczny festiwal „Małanka-2020” został wpisany do księgi wydarzeń kulturalnych Bukowiny, jako wielobarwna i niszapomniana strona.

JANINA BILIŃSKA.
Zdjęcia gazety „Bukowina”.

muzyka. Nie było to przeszkodą ani do tego, żeby się nacieszyć korowodem, ani dołączyć do hucznej zabawy.

Cyganki w barwnych spódnicach wróżyły na szczęście, na przyszłość młodym parom, i zebrały wiele chętnych

Пам’ятна дошка у Струтинці

Вице-маршалок Сейму Республіки Польща Малгожата Госевська та Генеральний консул РП у Вінниці Дам’ян Цяріцький відкрили у селі Струтинка Липовецького району на Вінниччині пам’ятну дошку триразовому прем’єр-міністрові Польщі і маршалкові польського сейму Валерію Яну Славеку з нагоди 140-ої річниці з дня його народження. 14 грудня 2019 р. на будинку сільської ради подільського села, в якому 140 років тому народився цей видатний поляк – майбутній представник польського уряду в штабі Симона Петлюри, було відкрито пам’ятну дошку. Ініціатором цієї події була ГО "Християнсько-демократичний союз поляків у Вінниці". На урочистостях були присутні: вице-маршалок Сейму РП Малгожата Госевська, сенатор РП Марія Коц, делегація міста Кельце, представники влади Вінниччини, голова Струтинської сільської ради, а також консули з польського дипломатичного корпусу у Вінниці. На урочистості виступили ансамбль „Arpeggio” з католицького ліцею ім. Св. Станіслава Костки в Кельцах та хор Липовецького району.

Джерело: сайт Генерельного консульства РП у Вінниці.

Jubileusz w Kamieńcu Podolskim

ЧЛОНКОВІЕ Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Jana Pawła II w Kamieńcu Podolskim w styczniu b.r. uroczystie świętowali dziesiątą rocznicę powstania organizacji. Na uroczystej akademii przedstawiono, budzącą wiele wzruszeń, prezentację fotografii, na których upamiętniono wydarzenia z życia kamienieckich Polaków. Wyświetlony był także film poświęcony Patronowi stowarzyszenia. Dzieci i młodzież zaprezentowały swe artystyczne zdolności, śpiewając kolędy i pastorałki. Jako że okres Bożonarodzeniowy jeszcze się nie skończył, spotkanie było również okazją

do dzielenia się opłatkiem. Przybyli na nie goście otrzymali drobne prezenty w postaci ręcznie wykonanych ozdób świątecznych. Jak przystało na jubileusz nie obyło się również bez tortu. W obchodach uczestniczyli m.in. bp Jan Niemiec, ks. Roman Twaróg, proboszcz kamienieckiej katedry, księża z Sanktuarium Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kamieńcu Podolskim, przy którym działa stowarzyszenie, a także przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Winnicy. **Źródło: Konsulat Generalny RP w Winnicy.**

«Шість мільйонів сердець»

Під тапки гаслом 27 січня ц.р. у приміщенні обласного благодійного фонду «Хесед-Шушана» у Чернівцях відбувся мітинг-реквієм пам’яті жертв Голокосту – Цього дня 1945 року радянська армія звільнила Освенцим – Аушвіц і побачила страшні речі. З того часу пройшло багато років і Організація об’єднаних націй визначила цей день як День пам’яті жертв Голокосту європейського єврейства, – розповів голова ЧОБФ «Хесед-Шушана» Ілля ХОЧБ. Голокостом є переслідування і масове знищення євреїв і ромів у Німеччині під час Другої світової війни. 75 років тому по всій Європі від куль нацистів, голоду та хвороб загинуло 6 мільйонів людей. До цих шести мільйонів осіб належать і 1,5 мільйона українських євреїв. Продовження мітингу відбулося поблизу меморіалу жертвам Чернівецького єврейського гетто на вулиці Сагайдачного, 22А. У мітингу-реквіємі взяли участь представники національних культурно-просвітницьких товариств. Зокрема, голова обласного Товариства польської культури ім. А.Міцкевича Владислав Струтинський та голова Товариства румунської культури ім.М.Емінеску Василь Бикю.

Анна ВЛАДКО.

Olga Tokarczuk wróciła do Polski

PISARKA OD KILKU DNI przebywała w Szwecji, gdzie 10 grudnia 2019 roku z rąk króla Szwecji, Karola XVI Gustawa odebrała Literacką Nagrodę Nobla. Po uroczystej gali, Tokarczuk w towarzystwie szwedzkiej rodziny królewskiej oraz swoich najbliższych, syna Zbigniewa Fingasa i męża Grzegorza Zygadło, wzięła udział w bankiecie wydanym na cześć tegorocznych laureatów. Tokarczuk została usadzona między księciem Danielem a królem Szwecji, Karolem XVI Gustawem. Naprzeciwko niej zasiadła zaś królowa Sylwia. Po drugiej stronie honorowego stołu siedział również mąż Olgi Tokarczuk, Grzegorz Zygadło, szwedzka minister finansów oraz żona premiera Stefana Lofvena. W trakcie

królewskiego bankietu, Noblistka nie tylko miała okazję porozmawiać z członkami rodziny królewskiej, ale również wygłosiła uroczyste przemówienie. Podczas wizyty w Sztokholmie Tokarczuk spotkała się także z tamtejszą minister kultury, demokracji i sportu – Amandą Lind. Po odebraniu nagrody i pobycie w Szwecji, Olga Tokarczuk w piątek, 13 grudnia, wróciła do Polski. Powitał ją salut wodny przygotowany przez władze Lotniska Chopina. Z dwóch stron pasa, którym przejeżdżał samolot po wylądowaniu, ustawiono specjalne pojazdy, które wystrzeliły strumieniami wody w momencie, kiedy maszyna z Tokarczuk na pokładzie znajdowała się między nimi. **Źródło: Gazeta wybocza.**

... O Polsce

Duży kraj w samym sercu naszego kontynentu, dziewięte co do wielkości państwo europejskie (wyższe niż Wielka Brytania), kraj daleko sięgający, którego język jest obecnie drugim najpopularniejszym językiem w Wielkiej Brytanii. Polska – Tak więc wszyscy kochamy Polskę, wszyscy kochamy Polaków, wszyscy kochamy naszą kulturę, wszyscy nasze jedzenie i historię, ale czy zadajemy sobie pytanie, co właściwie wiemy o Polsce i Polakach? Tak, pomyśleliśmy, dlatego dodamy tę listę ciekawostek o Polsce dla dzieci, aby sprawdzić Twoją wiedzę.

1. **NAJWIĘKSZE JEZIORO** w Polsce to Śniardwy znajdujące się na Mazurach i liczące sobie 114 km. Co ciekawe, jezioro Śniardwy jest w dodatku bardzo płytkie, w najgłębszym miejscu sięga do najwyżej 23 metrów, więc jest popularne jako miejsce wakacji z dziećmi, które bezpiecznie mogą kąpać się tu przy brzegach.

2. **DUŻĄ ATRAKCJĄ** w Polsce dla dzieci są także parki dinozaurów znajdujące się w miejscach faktycznych odkryć paleontologicznych, gdzie znaleziono szczątki mezozoicznych gadów i płazów. Ogromny, liczący 40 ha park tego typu znajduje się w Krasiejowie. Można w nim obejrzeć wystawę

muzealną, przejść ścieżką dydaktyczną i Tunelem Czasu przedstawiających dzieje wszechświata oraz Ziemi, a także zwiedzić oceanarium, w którym prezentowane są organizmy żyjące w dawnych morzach. Godny uwagi jest także JuraPark Bałtów w miejscy, gdzie znaleziono tropy późnojurajskich dinozaurów. Ich dzieje prezentuje muzeum, ścieżka edukacyjna, a dla dzieci przygotowano plac zabaw.

3. **Z DZIEĆMI WARTO** zwiedzić także polskie parki miniatur prezentujące wiernie odwzorowane najsłynniejsze budowle świata. Wśród nich największy znajduje się w Inwałdzie, liczy sobie 75 tysięcy m kwadratowych i znajduje się w nim 60

doskonale odwzorowanych budowli, m. in. Plac św. Piotr w Watykanie czy Plac św. Marka w Wenecji.

4. **NA TERENIE POLSKI** znajduje się 419 zamków pozostawionych w różnym stanie. Do najważniejszych i najbardziej popularnych z nich należy na pewno zamek krzyżacki w Malborku, na budowę którego zużyto ponad 4, 5 mln cegieł. Współcześnie zamek cieszy się ogromną popularnością wśród najmłodszych zafascynowanych zbiorami zbroi i broni, a także popularnymi widowiskami typu światło dźwięk pozwalającymi przenieść się na chwilę w dawne czasy.

5. **RÓWNIE ATRAKCYJNYM** dla dzieci polskim zamkiem jest Zamek Wawelski w Krakowie, przez lata siedziba królów polskich, która do dzisiaj zachwyca swoim ogromem, położeniem na zamkowym wzgórzu i bogatymi zbiorami. Dla dzieci przygotowano tutaj liczne zajęcia specjalne przybliżające historię Polski oraz konkursy naukowe i plastyczne. Najmłodszy turyści obowiązkowo odbywają także wycieczkę pod zamek. Ich fantazję pobudza bowiem legenda o strasliwym smoku zamieszkującym w dawnych czasach jamę pod zamkowym wzgórzem. Jego pomnik stoi tu do dzisiaj

6. **Z KRAKOWA NIE DALEKO** do Zakopanego, gdzie znajduje się z kolei najwyższy szczyt w Polsce – Rysy – będący jednym z najczęściej odwiedzanych szczytów tatrzańskich. Co prawda, mimo zabezpieczenia trasy na Rysy łańcuchami, wejście na niego wymaga sporej kondycji, co może być trudne dla młodszych dzieci, ale widok ze szczytu, który przy dobrej pogodzie sięga 200 km, wynagradza wszelkie trudy.

7. **ZAKOPANE I OKOLICE**, to także popularne miejsca wśród rodziców i ich dzieci, które chcą nauczyć się jeździć na nartach. Za jedną z najlepiej przygotowanych pod tym względem miejscowości uchodzi Białka Tatrzańska, gdzie dzieci mogą bezpiecznie

szlifować swoje umiejętności narciarskie pod okiem instruktorów. Popularnością wśród najmłodszych cieszą się także otwarte w Białce termy, z licznymi atrakcjami w postaci zjeżdżalni, zbiorników ze sztucznymi falami czy basenów z ciepłą wodą na zewnątrz.

8. **PIERWSZE W POLSCE** oceanarium nazwane Afrykarium znajduje się we Wrocławiu i budzi ogromne zainteresowanie wśród dzieci i dorosłych. Jedną z jego największych atrakcji jest przezroczysty tunel pozwalający na podziwianie pływających nad głowami zwiedzających rekinów, płaszczyk, żółwia zielonego oraz wiele gatunków ryb.

9. **STOLICA POLSKI WARSZAWA** może z kolei pochwalić się przyciągającą tłumy dzieci i ich rodziców atrakcją, jaką od momentu otwarcia jest Centrum Nauki Kopernik. Cieszy się ono taką popularnością, że bilety trzeba rezerwować z wyprzedzeniem, jednak możliwość obejrzenia interaktywnych wystaw stałych, Parku Odkrywców czy Planetarium warte są tego wysiłku.

10. **NIEWIELKA MIEJSCOWOŚĆ** Pacanów to nie tylko miejsce, do którego zmierzał Koziółek Matołek w książkach Kornela Makuszyńskiego, ale także niezwykła atrakcja dla dzieci, jaką jest Europejskie Centrum Bajki. Dzięki otwartej tutaj interaktywnej wystawie można przenieść się w niezwykły, bajkowy świat pełen multimedialnych zachęcających do wspólnej zabawy.

400 km rowerem na Syberii

Podróżnik Walerian Romanowski wyruszył w swoją ekstremalną wyprawę w niedzielę, 26 stycznia, z syberyjskiej wsi Ojmiakon.

– Szybko okazało się, że w tych ekstremalnych warunkach nie sposób utrzymać takiego tempa jazdy. Mieliśmy do dyspozycji pięć dób i chcieliśmy w ciągu tego czasu dojechać jak najdalej. W trakcie jazdy okazało się, że nie ma możliwości jechania takiego dystansu, jaki zaplanowaliśmy. Pokonałem prawie 400 kilometrów przez cztery doby. Podstawowy cel został osiągnięty – powiedział w rozmowie z RMF FM Walerian Romanowski.

– Należy do tego wszystkiego podchodzić z pokorą, bo jesteśmy słabszym ogniwem, aniżeli sama przyroda. Wiedzieliśmy, że jeżeli popełnimy jakiś błąd, to się zemści... W ciągu dnia temperatura oscylowała wokół -40o C, a w nocy spadała nawet do -60o . - Najniższa temperatura, jaką zarejestrowaliśmy w czasie tej podróży, to -64o.

Gratulujemy niezwykłego wyczynu!!

Źródło: fakty.pl

PRZEPISY

Zimowe obiady

Salatka śledziowa

Składniki: 2 podwójne śledzie marynowane, 1 puszka groszku konserwowego, 0,5 puszki konserwowej kukurydzy, pęczek rzodkiewki, 1 niewielka cebula, 3 jaja, 2 ząbki czosnku, 1 duże jabłko, garść tartego sera żółtego, majonez, pieprz, sól.

Przygotowanie: Marynowane śledzie, cebulę, rzodkiewkę, jabłko, jaja oraz czosnek należy pokroić w kostkę. Wrzucamy do miski. Dodajemy groszek, ser i kukurydzę. Całość doprawiamy solą i pieprzem oraz dostateczną ilością majonezu.

Zupa dnia

Składniki: brukselka mrożona 400g, boczek wędzony 150g, cebula 2 sztuki (średniej wielkości), ziemniaki 6 sztuk, marchew 2 sztuki (duża), pomidory krojone w zalewie 400g (czyli 1 puszka), bulion mięsny (u mnie wołowy) 1 litr, oliwa z oliwek 1 łyżka, sól, pieprz czarny mielony.

Przygotowanie: W pierwszej kolejności odmrażamy brukselkę, robimy to na kilka godzin przed gotowaniem zupy.

Ziemniaki i marchew myjemy, obieramy. Ziemniaki kroimy w grubą kostkę, zalewamy zimną wodą, żeby nie ściemniały. Marchew kroimy w półplasterki.

Do garnka, w którym planujemy gotować zupę wlewamy oliwę z oliwek i mocno podgrzewamy. Na gorący tłuszcz wrzucamy posiekany w drobną kosteczkę boczek, podsmażamy do momentu, gdy tłuszcz wytopi się z niego niemal całkowicie. Wówczas dodajemy marchew, ziemniaki (lekko osączone z

wody), cebulę pokrojoną w piórka oraz przyprawy.

Wszystko razem smażymy 5 minut, następnie zalewamy bulionem i doprowadzamy do wrzenia. Na gotującą zupę wrzucamy brukselkę.

Całość gotujemy 20 minut, pod koniec gotowania dodajemy pomidory.

Zupę serwujemy z dowolnym pieczywem (grzanki, tosty, chleb razowy, itp.)

Jogurtowy sernik cytrynowy

Składniki: ciasto kruche: 1½ szklanki mąki krupczatki, ½ szklanki cukru, 1 żółtko, 125g margaryny, 2 łyżki gęstej śmietany 18%, 1 łyżeczka proszku do pieczenia.

Masa twarogowa: 1 kg trzykrotnie mielonego twarogu, ½ szklanki śmietany 30%, 2 duże gęste jogurty naturalne, 1 cukier

waniliowy, 1 szklanka cukru, 2 budynie, 1 cytryna, 6 jaj.

Przygotowanie: Ciasto posiekać nożem do uzyskania kruszonki. Zagnieść. Schłodzić przez 1 godz.

Twaróg, jogurty, śmietankę i cukier umieścić w misie i dokładnie wymieszać na gładką, jednolitą masę. Dodać startą skórkę z 1 cytryny oraz wyciśnięty sok. Cały czas miksować na najwolniejszych obrotach. Następnie dodajemy budynie i dalej bardzo delikatnie ucieramy, tak, aby nie napowietrzyć masy. Gdy wszystkie składniki będą wymieszane dodajemy po 1 jaj.

Dno blaszki (25x25cm) wyłożyć papierem do pieczenia. Rozwałkować 2/3 kruszonki. Zapiec w 180oC na złoty kolor. Na to wyłożyć masę serową i zetrzeć pozostałą część ciasta.

Piec ok. 60 min w 160oC. Studzić w uchylonym piekarniku.

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą za pośrednictwem Fundacji Wolność i Demokracja.

GAZETA POLSKA
Bukowiny
«Газета польська Буковини»
Реєстр. св-во серія ЧП №346-26р
Засновник:
Чернівецька обласне Товариство польської культури ім. А.Міцкевича
Wydawca:
Redakcja czasopisma «Bukowina».

«Газета польська Буковини»
виходить раз на місяць.
Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костелі в Чернівцях та у костелах області.
Ціна договірна.
Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności, rękopisów nie zwraca i pozostawia sobie prawo do skrótów i korekt.
Materiały podpisane nie zawsze odpowiadają opinii redakcji.

Rada Redakcyjna:
Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI
Olga RUSNAK
Maria MALICKA
Michał HRYZIUK
Adres redakcji:
58000 Czerniowce, ul. Ukrainśka 22 p. 22.
Адреса редакції: 58000 м.Чернівці, вул.Українська, 22, к.22.
Tel.: 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.
Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza oraz „Gazety Polskiej Bukowiny” www.bukpolonia.cv.ua

Zespół redakcyjny:
Antonina TARASOWA (Redaktor Naczelny)
Władysław Strutyński, Łucja Uszakowa, Sergij Szwydiuk, Artur Oskwarek, Maryna Łysiuk, Tomasz Kałuski, Walentyna Karpiak.